



ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ

Випуск XV



ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ

м. Рівне – 2023

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF WIND MUSIC IN THE CONTEXT
OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE AND ABROAD
COUNTRIES

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State Humanitarian University
Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 15

**Rivne
2023**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Академія музики в Кракові імені К. Пендерецького, Польща
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ
Katedra Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie**

**ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 15

**м. Рівне
2023**

УДК 780.8 : 780.64

I – 90

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації *серія KB № 19865-9665 P**Збірник наукових праць видається з 2006 року.**Друкується за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 27 квітня 2023 р.)***Редакційна колегія:****Цюлюпа С.Д.** – заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **голова редакційної колегії;****Палаженко О.П.** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **відповідальний секретар;****Пьотр Лято** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Краків, Польща;**Карпач А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Львів;**Качмарчик В.П.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Рада Славінська** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;**Круль П.Ф.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Івано-Франківськ;**Громченко В.В.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Дніпро;**Сверлюк Я.В.** – доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;**Вовк Р.А.** – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Гишка І.С.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Львів;**Овчар О.П.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Харків;**Слупський В.В.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Київ;**Цюлюпа Н.Л.** – кандидат педагогічних наук, доцент, м. Рівне;**Закопець Л.М.** – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Львів.**Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя.** Збірник наукових праць. Випуск 15 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські береги, 2023. – 176 с.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Наукові статті висвітлюють корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких закладів вищої освіти і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

The collection contains the results of research in the genre of wind music, combines different approaches of researchers to disclose the issues of history performance on wind instruments, creation of brass bands and prospects for their development, as well as teaching the methodic of performance on musical instruments. Submitted problematics and scientific articles contain useful information for teachers, students, undergraduates, graduate students and doctoral students of art universities, as well as for a wide range of fans of the brass music genre.

УДК 780.8 : 780. 64

**Збірник індексується в міжнародних науково-метричних базах
Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.***За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.
Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

© Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ, 2023

© Katedra Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, 2023

© Видавництво "Волинські береги", 2023

З М І С Т

Історія та теорія музичного мистецтва

Цюлюпа С.Д. Ретроспектива конкурсу імені В'ячеслава Старченка в культурно-мистецькому просторі України	7
Piotr Lato. Klarinet w twórczości polskich kompozytorów pochodzenia żydowskiego – na przykładzie wybranych utworów Karola Rathausa i Mieczysława Weinberga.....	17
Вовк Р.А. Стипендіальна програма для духовиків 2022/23 н.р. у Дубаї	20
Вар'янюк О.І. Залучення принципів європейських та американських виконавських шкіл у систему щоденних занять на трубі.....	24
Дебера О.М. Еволюція Чернівецького академічного симфонічного оркестру обласної філармонії імені Д. Гнатюка в культурно-мистецькому житті України	28
Терлецький М.М. Історичний огляд концертного репертуару духових оркестрів XVIII – початку XXI століття у крацях його зразках.....	35
Ваврик Р.В. Віхи життєвого і творчого шляху ювіляра	39
Сіончук О.В. Організація музичних фестивалів в Україні та особливості їх проведення в умовах воєнного стану.....	46
Турчинський Б.Р. Зоя Прокудіна – виконавець, педагог класу валторни: життєвий та творчий шлях	50
Пукаляк М.В. До 75-річчя професора Романа Вовка	54
Клевець К.О. Європейське кларнетове виконавство XXI ст.	60
Подганюк Т.В. Зародження романтизму в музичній культурі Європи.....	64
Семочко О.І. Еволюція труби в музичній культурі Львова в контексті європейської інтеграції.....	67
Вівчарик Л.Р. Саксофонове виконавство в музичній культурі Прикарпаття в XX – на початку XXI століття	70
Олійник М.В. Становлення та розвиток духового оркестрового виконавства на Хмельниччині.....	75
Гашпан Я.Р. Флейта в музичній культурі Буковини в XX – поч. XXI ст.	80
Трачук Л.Д., Гоменюк Я.Ю. Еволюція Тульчинського коледжу культури в історії жанру духової музики на Поділлі	83
Приженков О.В. Історичний шлях розвитку басового мідного духового інструменту труби та її попередників.....	86
Старко В.Г. Володимир Семеніченко – очільник львівської фаготової школи другої половини XX ст.	92

Педагогіка та методика духового виконавства

Громченко В.В. До проблеми активізації художньо-усвідомленого виконавства (педагогічний аспект)	97
Палаженко О.П. Специфіка формування музичного слуху у музиканта-духовика в процесі оркестрової виконавської діяльності	101
Закопець Л.М. Специфіка формування морально-естетичних якостей в учнів Львівського державного музичного ліцею імені С. Крушельницької.....	105
Бондарчук В.І. Сценічне хвилювання, підготовка до публічного виступу виконавця	108
Гишка І.С. Амбушурні негарзди Луї Армстронга.....	111
Закопець М.Л., Фіськов Г.М., Зіза О.О. Вплив інтеграційних процесів на формування фахової компетентності виконавця-духовика у закладах вищої освіти України	116
Филипчук М.С. Особливості навчання здобувачів в естрадному оркестрі у вищих закладах мистецького спрямування	120
Сивохіп В.С. Концерт для гобоя і камерного оркестру Мирослава Скорика крізь призму індивідуального трактування жанру інструментального концерту.....	123
Димченко С.С. До питання еволюції методики гри на ударних інструментах.....	128
Кашперський В.П. Основні принципи та методи формування губного апарату трубача....	135
Ворончак І.І. Загальна характеристика репертуару для поперечної флейти в Австрії та Італії у XVIII столітті.....	140
Максимчук В.В. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу для підготовки фахівців жанру духової музики в мистецьких закладах України.....	143
Віхоть П.І. Наукові та навчально-методичні праці валторністів у системі музичної освіти України.....	146
Дратований Я.М. Практичні заняття у класах духових інструментів закладів початкової мистецької освіти як складова естетичного виховання учнів	149
Лебедь В.О. Скерцо-фуріозо Джордана Гудефіна для сопрано та тенор саксофонів з духовим оркестром як репертуарна новація академічного саксофонного репертуару.....	152
Круль П.Ф. Презентація електронного підручника "Історія виконання на духовних та ударних інструментах України"	156
Відомості про авторів	161
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2012-2022 роки)	164

УДК 78.079

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8779-666X>**Сіончук О.В.,
м. Рівне**

ОРГАНІЗАЦІЯ МУЗИЧНИХ ФЕСТИВАЛІВ В УКРАЇНІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПРОВЕДЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. В запропонованій статті автор систематизує головні елементи та принципи проведення організації музичних фестивалів в Україні на основі нормативних документів щодо цих культурних акцій. Розглянуто завдання організаційного комітету та художньої комісії, проаналізовано маркетинг фестивальних проєктів та їх фінансове забезпечення. Виокремлено особливості проведення музичних фестивалів після повномасштабного вторгнення росії на територію України.

Ключові слова: музичний фестиваль, організаційний комітет, художня комісія, фестивальний маркетинг, заходи безпеки, воєнний стан.

Annotation. In the proposed article, the author systematizes the main elements and principles of organizing music festivals in Ukraine on the basis of regulations on these cultural events. The tasks of the organizing committee and the artistic commission are considered, the marketing of festival projects and their financial support are analyzed. The peculiarities of holding music festivals during the full-scale Russian invasion of Ukraine are highlighted.

Key words: music festival, organizing committee, art commission, festival marketing, security measures, martial law.

Основний зміст. Попри те, що каже відоме прислів'я: «Коли говорять гармати – музи мовчать», війна, яка нині точиться на українській землі, не завадила традиції проведення музичних фестивалів, як однієї з найдієвіших культуротворчих форм взаємодії між людьми.

Зараз музика стала частиною механізму соціальної та психологічної реабілітації, музичні перформенси відбуваються для зібрання коштів тим, хто воює за нашу свободу (все більше культурних подій та проєктів мають на меті допомогу окремим батальйонам чи конкретним військовим), для вшанування загиблих бійців, для донесення світові всього жахіття, яке відбувається на нашій землі. Культура зараз потрібна, тому що вона допомагає підтримати не тільки загальний стан людей, наповнює простір новими сенсами, а ще підтримує економіку, бо фахівці платять податки. Музика – це спроба катарсису, спроба пережити біль війни та засіб розради та підняття духу українців.

Підтримка і розвиток музичного фестивального руху в Україні – ключовий напрям діяльності організаційних комітетів всіх рівнів – від Міністерства культури та інформаційної політики України до місцевих, а також небайдужих людей, які вболівають за проведення цих культурно-мистецьких акцій.

Організація музичних фестивалів в Україні – справа надзвичайно кропітка. Як масштабна подія фестиваль потребує ретельної організаційної підготовки, котра охоплює такі складові: відкриття, закриття, проведення різних заходів (прес-конференцій, майстер-класів, наукових конференцій, творчих зустрічей), забезпечення концертних майданчиків, формування концертних програм, проведення концертів, розміщення колективів тощо. Здебільшого музичні фестивалі – низка концертів, що проводяться впродовж кількох днів, об'єднаних загальною концепцією [1].

Організаційні засади проведення музичних фестивалів у мирний час прописано в певних нормативних актах. Спробуємо систематизувати їх дані та вкажемо на зміни, які внесені для проведення фестивальних заходів в умовах воєнного стану.

Модерацію фестивалю здійснює Організаційний комітет. Персональний склад Оргкомітету затверджується наказом Міністерства культури та інформаційної політики України (якщо ж захід місцевого значення, то – наказом управління культури і туризму облдержадміністрації, у воєнний час- обласних військових адміністрацій) раз на три роки, до якого в разі необхідності вносяться зміни. До участі в роботі Оргкомітету залучаються представники Міністерства культури та інформаційної політики України, провідні діячі музичного мистецтва, керівники творчих спілок, підприємств, установ, організацій сфери культури (за згодою) [4].

Організатори фестивалів зобов'язані: проводити масовий захід у місцях, час та спосіб зазначених у повідомленні про їх проведення; не пізніше як за один місяць до дати проведення, який має статус міжнародного і всеукраїнського та не пізніше, як за десять днів для міських фестивальних заходів у письмовій формі повідомляти виконавчий орган міської ради (міську державну адміністрацію). У повідомленні про проведення заходу вказуються: повна назва юридичної особи (ПІБ фізичної особи); форма, зміст і мета фестивалю; місце проведення та/або маршрут руху учасників; дата, час проведення (початок, закінчення); орієнтовна кількість учасників (важливо пам'ятати, що в умовах війни загальна кількість учасників заходу не має перевищувати

розрахункової місткості найближчого укриття) ; використання технічних засобів, у тому числі звукопідсилювальної апаратури ; паспортні дані відповідального за проведення фестивалю.

В сьгоднішніх реаліях на організаторів фестивалю покладена підвищена відповідальність за безпеку присутніх. Вони повинні забезпечити:

- негайне припинення проведення фестивальних заходів під час оголошення сигналу «Повітряна тривога», сповіщення про це його учасників та організацію їх евакуації згідно із заздалегідь розробленою та наочно розміщеною схемою і показниками, повідомивши їм місцезнаходження найближчої захисної споруди цивільного захисту (найпростішого укриття);

- дотримання громадського порядку учасниками фестивалю;

- наявність засобів першої медичної допомоги;

- обов'язкове дотримання Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697;

- залучення пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення пожежної безпеки під час проведення заходів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 року № 1102 «Деякі питання надання платних послуг підрозділами Державної служби з надзвичайних ситуацій» [7].

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни при проведенні музичних фестивалів зобов'язані вживати заходів щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму на відкритих площадках, а також рівні шуму в прилеглих до них жилих і громадських будівлях. У нічний час, із двадцять другої до восьмої години на захищених об'єктах забороняються гучний спів і викрики, користування звуковідтворювальною апаратурою та іншими джерелами побутового шуму, проведення салютів, феєрверків, використання піротехнічних засобів [6].

Корисною стане інформація про те, що культурно-масові заходи, якщо вони супроводжуються музикою, проводити на центральних площах міст можна не більше одного концерту в день з максимальною тривалістю до 3-х годин, виключивши при цьому будь-які репетиції, прогони фонограм перед самим концертом. Допустимі еквівалентні рівні звуку під час проведення заходів від звуковідтворюючого обладнання не повинні перевищувати на території забудови – 55 дБл. А відстань до адміністративних будинків, в яких розміщені державні органи влади та органи місцевого самоврядування, має бути не менш, як 100 метрів.

Закордоном у великих містах давно регулюють час та місце виступів вуличних митців. До прикладу, в Копенгагені музичним гуртам потрібно до чотирьох тижнів чекати дозвіл від муніципалітету, а ще треба попередити сусідів та поліцію. Аби виступити в нью-йоркському метро виконавцям потрібно заповнити анкету та надіслати власний запис до спеціальної комісії. Аби дати концерт на центральній площі Мюнхена теж потрібно пройти кастинг, а ще сплатити до міської скарбниці 10 євро [9].

Зміст та програму культурно-мистецького заходу вивчає художньо-мистецька рада (художня комісія) в кількості не менше п'яти осіб, які затверджуються головою Оргкомітету. До участі у роботі художньої комісії залучаються професійні митці: композитори, мистецтвознавці, виконавці (за згодою).

Оргкомітет та художня комісія працюють на громадських засадах та самостійно визначають порядок своєї роботи. Оргкомітет: 1) визначає: загальну творчу концепцію фестивалю; підприємство, установу, організацію, що буде здійснювати організаційне проведення; строки та умови проведення фестивалю; строки подання заявок на участь; 2) затверджує: план-графік проведення фестивалю; зразки інформаційно-рекламної продукції; 3) взаємодіє з організаційних питань з художньою комісією та учасниками фестивалю; проводить роботу із залучення спонсорів; оприлюднює на офіційних веб-сайтах Міністерства культури та інформаційної політики України, Національної спілки композиторів України та у засобах масової інформації інформацію про проведення фестивалю; виконує інші функції, пов'язані з організацією та проведенням. Художня комісія: розглядає заявки на участь у фестивалі; затверджує склад учасників; формує та затверджує концертні програми фестивальних заходів.

Оскільки Україна перебуває в режимі воєнного стану, а найоптимальнішим та найбезпечнішим варіантом проведення музичних фестивалів і конкурсів є онлайн формат, відповідно, змінюється і форма заявки.

Щоб взяти участь, необхідно надіслати на e-mail фестивалю:

- посилання на відео на файлообмінник (WeTransfer, Fex.net чи ін.) або на Google-диск з доступом до файлу і посилання на YouTube (якщо є);

- анкетні дані українською і англійською мовою;

- ім'я, прізвище учасника або назва колективу;
 - вік учасника;
 - країна, місто/село;
 - ПІБ художнього керівника;
 - ПІБ концертмейстера;
 - контактний телефон керівника ;
 - повна назва закладу, школи, структури, де працює колектив; e-mail;
 - назва твору, автори музики/слів;
 - акаунти конкурсанта в Facebook та Instagram;
 - телефон із месенджерами (Viber, WhatsApp, Telegram);
- Технологія відбору відбувається наступним чином:

Після розглядання заявки кожному учаснику на e-mail приходять лист, чи пройшов він кастинг. Якщо з якихось причин відео не пройшло кастинг (погана технічна якість (відео розмите, погано чути звук тощо); неприпустимі етичні моменти – розглядаються суто індивідуально в контексті), учасника теж повідомляють про це.

Після підтвердження участі відео учасника розміщується на YouTube каналі, Facebook та Інстаграм сторінках фестивалю:

У зв'язку з можливими бомбардуваннями, відключеннями світла та іншими обставинами у стані війни, відповідь на заявку про участь у фестивалі може прийти не відразу.

Разом із заявкою надається якісна сценічна фотографія в електронному варіанті.

Зважаючи на ситуацію в країні, учасникам музичних змагань теж довелося пристосовуватися до нових реалій, адже для отримання якісного відео солісту-виконавцю потрібно мати мінімальний набір технічного забезпечення (камера або телефон хорошої якості та штатив). Проте, незважаючи на стрімкий технічний розвиток у колективних форм музикування є певні складнощі, адже сучасні технічні засоби не дозволяють записати одночасно велику кількість виконавців в режимі реального часу без звукової затримки. Усі найпопулярніші програмні забезпечення для спілкування багатьох людей (зокрема Skype, Viber, Facebook, Messenger, Zoom тощо) мають проблему затримки при передаванні інформації через Інтернет. Як відомо, при використанні цифрових засобів зв'язку, передавання звукового або відеосигналу відбувається за декількома етапами – запис і кодування відео-сигналу, передавання від кодуючого пристрою до медіасерверу, оброблення потоку медіасервером, передавання від медіасерверу до клієнта, декодування та відображення на пристрої користувача.

Зазначені вище недоліки унеможливають набуття компетенції колективного музикування, невід'ємним складником якого є вміння музикувати в ритмічному ансамблі. Менш відчутним цей недолік є лише при виконанні музики в повільних темпах на інструментах, що не володіють чіткою атакою звуку або при співі на штриху легато. Указана особливість робить дистанційне ансамблеве музикування практично неможливим. Це стосується також уроків із концертмейстером, необхідних для повноцінної підготовки вокалістів і музикантів-інструменталістів, що вивчають гру на духових та струнних інструментах [3; 253].

Проте зауважимо, що підготувати запис музичного твору в ансамблі, або ж навіть оркестрі, можна на високому якісному рівні. Технологія отримання таких записів аналогічна технології роботи студії – музиканти записують свої партії почергово, використовуючи в якості відліку часу метроном або фонограму-взірець, після чого виконується зведення звуку [2; 71].

Фінансування фестивалю, зазвичай, здійснюється за рахунок: асигнувань, передбачених Міністерством культури та інформаційної політики України у Державному бюджеті України на відповідний рік; видатків, передбачених Національній спілці композиторів України на виконання статутних завдань; інших джерел та надходжень, не заборонених чинним законодавством. Громадські та інші організації мають право за власний рахунок установлювати спеціальні призи, нагороди та премії учасникам за погодженням із Оргкомітетом [5].

А от фестивалі, що проводяться під час війни дуже часто не мають фінансової підтримки і організатори просять учасників та глядачів за можливості зробити донат. Бюджетні кошти зараз перенаправлені на забезпечення армії, соціальних виплат, а підтримка культури з боку держави загально зменшилася. Менеджери державних культурних інституцій стикаються із потребою швидкої адаптації, здобуття нових навичок роботи з написанням грантових заявок та інше. Разом із тим, як і в інших сегментах культурного сектору, є відтік кадрів з різних причин (мобілізація, вимушена міграція, низька оплата праці тощо). Для деяких державних культурних організацій- це вирок.

Після повномасштабного вторгнення росії фестивальний рух в Україні з об'єктивних причин зменшив оберти, та багато державних інституцій, музичних спілок, приватних мистецьких груп працюють над можливістю підтримати культурних діячів в умовах війни. До прикладу, Український

культурний фонд за рішенням Кабінету Міністрів України перерахував на потреби Збройних сил України близько 600 мільйонів гривень, а ті, що залишилися – спрямовуватимуться на фінансову підтримку культурних заходів, які відбуваються і будуть відбуватися саме зараз під час війни в Україні, та підтримку культурних проєктів, що відбуватимуться поза межами України, але будуть націлені на підтримку нашої держави, нашої боротьби з російською агресією [8].

Допомогти мирним жителям України під час війни закликала своїх міжнародних партнерів і Всеукраїнська Асоціація Музичних Подій. Найбільше відгукнулись на заклик представники фестивальної та концертної спільноти, завдяки чому аносовані благодійні концерти у Польщі, Великій Британії, Нідерландах, Люксембурзі.

Як повідомляє ВАМП, серед організацій, які долучилася до допомоги українцям – європейська асоціація фестивалів YOUROPE, яка представляє 112 фестивалів та асоційованих членів із 26 європейських країн. Деякі з членів асоціації розробили спільний мерч, кошти від його продажу якого передадуть фонду Music Saves UA.

Через повномасштабний напад росії багато творчих колективів не мають змоги навіть повноцінно провести репетиції, проте при першій же нагоді долучаються до участі та проведення музичних фестивалів в Україні та за її межами. До прикладу, у січні 2023 року духовий оркестр «Львівські фанфари» та колектив мажореток «Феєрія» дитячої школи мистецтв №5 Львова відкрили найбільший в Європі та один з найбільших у світі Міжнародних фестивалів військових духових оркестрів Bremen Tattoo 2023 в Німеччині, а на 31-му фестивалі-конкурсі духових оркестрів «Золота Ліра 2022» посіли перше місце на у категорії «Шоу-дефіле». У липні 2022 року в Трускавці відбувся **фестиваль «Зірки виходять на сцену», де однією з шести номінацій була інструментальна музика (ансамбль, соло): ансамбль народних інструментів, духовий оркестр, вокально-інструментальний ансамбль.** До слова, фестиваль переїхав на Західну Україну зі **Скадовська. В серпні 2022 року** в рамках Всеукраїнського патріотично-мистецького проєкту «Армія з народом» відбулись концерти Заслуженого академічного Зразково-показового оркестру Збройних Сил України.

Висновки. Фестивалі, незважаючи на труднощі організації, які успішно долають директори й організаційні комітети, мають важливе значення для збереження культурної спадщини Української держави. Великі фестивальні проєкти позитивно впливають на піднесення авторитету України в світі як держави, котра свято шанує свої традиції задля піднесення національної культури.

Беручи до уваги вищезазначене, підсумовуємо, що розробка нових та вдосконалення раніше затверджених нормативно-правових документів для всіх музичних фестивалів із обов'язковим акцентуванням на організаційні заходи, беззаперечно стане демонстрацією тісної комунікації державних інституцій з представниками музичної сфери у впорядкуванні особливостей фестивалю, як культурного продукту.

Ми віримо в перемогу України! Тому зараз кожен з нас робить те, що наразі на часі, аби спільними зусиллями уже в мирний час повернутись до повноцінного проведення музичних фестивалів в наших містах усіх куточків української держави.

Список використаних джерел:

1. Бермес І. Організаційні засади музичного фестивального руху в Україні. *Культурологічна думка*. 2015. №8. С. 151-153.
2. Бондаренко А. І. (2020). Дистанційна освіта музикантів-виконавців: проблеми та перспективи. *Імідж сучасного педагога*, 3(192), 69-72.
3. Дмитрієнко О. Ю., Білодід Б. В., Терновой М. Ю. Аналіз програмного забезпечення *Інтернет-телефонії. Електроніка і зв'язь*. 2009. № 2/3, ч. 1. С. 252–254.
4. Положення про порядок організації та проведення масових заходів у місті Києві: рішення Київради від 19 червня 2017 року N 470/8043. *Хрещатик*. № 80. 28 липня 2017 року.
5. Про внесення змін до Положення про Міжнародний фестиваль «Київ Музик Фест»: наказ Міністерства культури України від 26.07.2013 (№ 696). URL: <https://www.mincult.gov.ua/> (дата звернення 29.01.2023).
6. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text> (дата звернення 4.02.2023).
7. Рада оборони Рівненської області затвердила порядок, відповідно до якого можна проводити масові заходи під час дії воєнного стану. URL: <https://varash-rada.gov.ua/ofitsijna-informatsiya/7889> (дата звернення 4.02.2023).
8. Український культурний фонд розробляє пакет ініціатив для підтримки культурних діячів в умовах війни. URL: <https://ucf.in.ua/news/22-03-2022> (дата звернення 28.02.2023).
9. Як у Львові хочуть впорядкувати діяльність вуличних музикантів. URL: https://zaxid.net/statti_tag50974/ (дата звернення 4.02.2023).



Наукове видання

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

ВИПУСК 15

Редактор-упорядник
Степан Цюлюпа

Верстка
Віталій Власюк

Підписано до друку 22.05.2023 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсет.
Гарнітура "Times". Друк цифр. Ум. друк. арк. 20,46. Наклад 100 пр. Зам. 34.

Видавництво "Волинські обереги".

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва "Волинські обереги".